

Socialnämnden

Erika Brinkesjö
Kvalitetsutvecklare
erika.brinkesjo@ekero.se

PM - Intern kontroll 2024

Dnr SN23/104

Socialnämndens uppdrag

Socialnämnden har kommunfullmäktiges uppdrag att fullgöra kommunens uppgifter vad avser individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och insatser till personer med funktionsnedsättning. Inom ramen för kommunens flyktingmottagande har nämnden ansvaret för bosättning av nyanlända invandrare med uppehållstillstånd, för asylsökande ensamkommande barn samt ensamkommande barn med uppehållstillstånd. Uppdraget styrs av reglemente, mål, riktlinjer samt av lagstiftning.

Kvalitetssäkring

Socialnämndens uppdrag och ansvar för kvalitetssäkring och internkontroll regleras bland annat i socialtjänstlagen och kommunallagen.

Kommunallagen 6 kap. § 7 som avser *"nämndens ansvar för verksamheten"* reglerar att nämnderna ska *"...se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten ska bedrivas på ett i övrigt tillfredsställande sätt"*. Den interna kontrollen ska säkerställa att verksamheten bedrivs på ett säkert sätt med hög effektivitet inom lagstiftning och i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.

Socialnämnden har fastställt ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, som beskriver bland annat former för uppföljning och kontroll. Utifrån en bedömning av risk och väsentlighet fastställs årligen en internkontrollplan för processer och rutiner. Arbetet med internkontrollplanen har sin utgångspunkt från det av kommunfullmäktiges fastställda reglemente för intern kontroll i Ekerö kommun (KFS 1:7).

Revisionens granskning av kommunstyrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll 2022

Revisionen genomför varje år granskning av att kommunstyrelsen och nämndernas har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamhet, ekonomi med fokus på intern kontroll. I detta ingår system för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering.

Efter genomförd granskning för 2022 lämnar revisorerna följande övergripande rekommendationer till kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- Överväga att i större utsträckning formulera mätbara indikatorer för att möjliggöra uppföljning, styrning och kontroll av verksamheten.

Gällande socialnämnden lämnar revisorerna följande rekommendationer att:

- Överväga att nämnden beslutar om ett årshjul eller liknande för rapportering till nämnden.
- Säkerställa att nämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att uppnå mål för ekonomin.
- Säkerställa att nämnden följer gällande direktiv avseende uppföljning av verksamhet och ekonomi.

Avseende den interna kontrollen bedöms den vara hänförlig till nämndens förvaltning och har i allt väsentligt varit tillräcklig under år 2022.

Områden för den interna kontrollen

Mål och verksamhetsplanering

Former för uppföljning och kontroll

Risk inom området ”mål och verksamhetsplanering” kan vara att verksamhetsutvecklingen inte sker som planerat och/eller att utveckling inte sker i riktning mot fastställda mål.

I verksamhetsredovisningarna (per mars och augusti) redovisas pågående verksamhetsutveckling i riktning mot målen. Bedömning av måluppfyllelse vilken inkluderar riskbedömning gör i verksamhetsredovisningen och efter årets slut i verksamhetsberättelsen. Uppföljning av mål sker genom indikatorer. Större pågående projekt och satsningar av särskild vikt rapporteras i separata ärenden till socialnämnden.

Nuläge

Socialnämnden fastställde i maj 2023 tre mål för perioden 2023-2026:

- Socialnämndens insatser stärker individen att utifrån sina förutsättningar leva ett självständigt liv.
- Socialnämndens insatser bidrar till ökad trygghet för den som är i behov av stöd, för anhöriga och för kommunens invånare.
- Socialnämndens myndighetsutövning och genomförandet av insatser håller god kvalitet och tillgodoser invånarnas behov.

Till målen finns identifierade indikatorer. Indikatorernas utfall ligger till grund för en samlad bedömning av måluppfyllelsen. Utöver målen, inom ramen för 2023 års verksamhetsplan och budget har socialnämnden därtill antagit tre utvecklingsuppdrag med start 2023:

- Höja kompetensen i organisationen kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) samt se över hur stödet till målgruppen ytterligare kan stärkas.
- Utveckla en sammanhållen insatskedja i samverkan med berörda aktörer i syfte att utveckla hemmaplanslösningar och korta placeringstiderna för barn, unga och vuxna.
- Utveckla användningen av välfärdsteknik och digitala lösningar i vård och omsorg.

Ett långsiktigt arbete i linje med målen har påbörjats och en första uppföljning kommer att göras i samband med verksamhetsberättelsen för 2023. Detsamma gäller för arbetet med utvecklingsuppdragen.

Bedömning inför 2024

Strukturer för löpande verksamhetsplanering bedöms finnas i tillräcklig utsträckning, allt i enlighet med Ekerö kommuns styrsystem och socialnämndens ledningssystem. Större pågående projekt och satsningar av särskild vikt rapporteras som separata ärenden till socialnämnden. Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms ytterligare former för uppföljning eller kontroll därutöver inte vara motiverade.

Ekonomi

Former för uppföljning och kontroll

Risk att inte budget kan kopplas till oförutsedda medborgarbehov, att beslutade kostnadsreduceringar inte ger effekt eller att beslutade investeringar blir dyrare än planerat. Riskbedömning görs i förslag till driftbudget.

Månadsvis uppföljning av ekonomi sker med redovisning av utfall och bedömning av resultatindikation för helåret. Vid två tillfällen (mars och augusti) görs verksamhetsredovisningar vilka innehåller ekonomiskt utfall för perioden och ekonomisk prognos för helåret. Verksamhetsredovisningarna innefattar både drift- och investeringsbudget. Redovisning sker av volymer och nyckeltal.

Nuläge

Socialnämnden prognostiserar för 2023 ett positivt resultat om 12,5 mnkr jämfört med budget. Det prognostiserande resultatet motsvarar en positiv nettoavvikelse om 2,1%. Det positiva resultatet avser framför allt högre statsbidragsintäkter och lägre volymrelaterade kostnader än budgeterat, bland annat för hemtjänstinsatser.

Bland de verksamhetsanknutna kostnaderna är det framför allt volymer, bland annat flyktingmottagande och platser på vård- och omsorgsboende som utgör en risk. I övrigt utgör prisutvecklingen på varor och tjänster som nyttjas i verksamheten och som påverkas starkt av den generella inflationen, en faktor förenad med risk. Olika former av riktade statsbidrag, främst inom äldreomsorgen, ökar såväl administrationen liksom försvårar styrningen av verksamhet och ekonomi.

Bedömning inför 2024

Strukturer för löpande uppföljning av volym- och prisförändringar med ekonomiska konsekvenser finns inom ramen för Ekerö kommuns styrsystem/socialnämndens ledningssystem.

Månadsvis ekonomisk uppföljning, inklusive uppföljning av volymer ger tidigt underlag för vid behov av fördjupad analys av specifika områden. Denna månadsvisa ekonomiska avstämning avser både kostnader och intäkter.

I verksamhetsredovisningarna redovisas både status avseende utvecklingsområden med ekonomiskt förväntad effekt samt områden för risk. Vid behov fattar socialnämnden beslut om fördjupad uppföljning och åtgärder.

Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms uppföljningar eller kontroller 2024 därutöver inte vara motiverade.

Kvalitet

Former för uppföljning och kontroll

Risk kopplade till kvalitetsområden kan vara att myndighetsutövning i enskilda ärenden inte följer lagstiftning, riktlinjer eller rutiner. Det kan vara den enskildes beslut inte verkställt inom skälig tid eller avse brister i utförandet av insatser.

Uppföljning i myndighetsutövning och utförandet av insatser sker löpande, bland annat genom stickprovskontroller av dokumentation och att utredning och beslut följer fastställda kriterier och riktlinjer.

Genom kvalitets/- avtalsuppföljningar sker uppföljning av att tjänsternas utförande i verksamheten lever upp till avtalsreglerade krav, att utföraren har processer och rutiner som säkrar en god kvalitet samt att verksamheten som helhet har en god kvalitet.

Nuläge

Socialnämndens interna kontroll för 2023 innehåller tolv kontrollområden. De genomförda kontrollerna under året visar allt väsentligt på att fastställda processer och rutiner följts.

Bedömning för 2024

Strukturer finns för löpande uppföljning och kontroll av verksamheten. Utifrån den bedömning av risk och väsentlighet föreslås internkontrollplanen för 2024 ske av nedan processer och kontrollområden

- Äldre, rutin för avvikelserapportering av beställda insatser – *Ersättningsavstämning mot utförda insatser i ordinärt boende.*
- Mottagning, vuxen, ekonomiskt bistånd och enheten för personer med funktionsnedsättning - Barnkonsekvensanalys vuxenärenden – *Barnkonsekvensanalys ska finnas i beslut som fattats för vuxna, som har barn under 18 år, där det är aktuellt.*
- Utförare av hemtjänstinsatser – Fast omsorgskontakt – *Samtliga brukare ska ha fått ett erbjudande om fast omsorgskontakt, erbjudandet ska vara dokumenterat.*
- Verksamheter inom egen regi – Skydds- och begränsningsåtgärder - *Beslut om riktlinje gällande skydds- och begränsningsåtgärder inom egen regi.*
- Representation, kurser/konferenser och uppvaktning – *Att redovisning sker enligt gällande regelverk*
- Social dokumentation, egen regi – *Granskning av social dokumentation*

- Avvikelseberättelse LSS/HSL/SoL – *Kontroll att rapporterade avvikelser är utredda och åtgärdade enligt socialförvaltningens rutiner*

Planerade kvalitets/- avtalsuppföljningar under 2024 avser:

- Särskilt boende för äldre, SoL
- Bostad med särskild service, LSS
- Familjerådgivning
- Uppföljning av uppdragstagare inom individ- och familjeomsorgen